

Capital de la Cultura Catalana

CCC DIGITAL

Número 56 - gener 2009

Ronda Universitat, 7. 08007 Barcelona. ☎ 934123294 ✉ info@ccc.cat www.ccc.cat

FIGUERES INICIA LA CAPITAL DE LA CULTURA CATALANA 2009

La ciutat de Figueres va obrir el dissabte dia 24 de gener la Capital de la Cultura Catalana 2009 (www.figueres2009.cat), sisena capitalitat de la cultura catalana després de Banyoles 2004, Esparreguera 2005, Amposta 2006, Lleida 2007, Perpinyà 2008 i abans no sigui el torn de Badalona 2010 i Escaldes-Engordany 2011.

Figueres ha plantejat la seva Capital de la Cultura Catalana 2009 com un espai de reflexió sobre com ha de ser la cultura a la ciutat i, per extensió, al país. I aquesta reflexió trobarà concreció en dues línies de programació. La ciència i la tècnica, al voltant de la figura de Narcís Monturiol, i la cultura popular, amb Pep Ventura al capdavant.

És per això que els actes d'inauguració es van dividir en tres parts diferents. Un acte institucional, una cercavila d'enginyers, en homenatge a Monturiol, i la primera sardana aèria de la història, en homenatge a Pep Ventura.

L'acte institucional es va celebrar al Teatre Jardí de Figueres i va comptar amb la presència de representants de les altres capitals de la cultura catalana, de molts alcaldes, representants del món universitari, diputats, senadors, etc. Abans de l'inici dels parlaments tots els assistents van guardar un respectuós minut de silenci en memòria de les víctimes mortals del temporal de vent que assolava Catalunya aquell dia.

L'alcalde de Figueres, Santi Vila, va expressar en el seu parlament que la Capital de la Cultura Catalana és una oportunitat única per a Figueres, "una ciutat que ofereix múltiples recursos de tipus cultural, recreatiu i comercial". Per a Vila, Figueres 2009 és "una oportunitat esplèndida per projectar també tot el que són els grans valors de la ciutat, en aquest cas vinculats sobretot al que representen dos fills pròdigs com Pep Ventura i Narcís Monturiol". Per a l'alcalde de la Capital de la Cultura Catalana 2009, Ventura és, "el lligam amb la tradició i la catalanitat" mentre que l'inventor de l'Ictíneu seria "l'esperit inquiet, emprenedor, el desig d'aprendre i de saber".

De la seva banda, Xavier Tudela, president de l'organització Capital de la Cultura Catalana, va manifestar que "com a Capital de la Cultura Catalana 2009 el país espera expectant, des d'avui, les aportacions de Figueres que, des d'ara, es converteix també en una nova porta d'entrada internacional al coneixement de la nostra cultura". Tudela va afegir que "per tot el treball desenvolupat fins ara pels responsables de Cultura de l'Ajuntament, començant pel seu regidor Ciro Lluca i l'equip tècnic que hi ha estat treballant,

Mesa de l'acte institucional d'obertura de Figueres com a Capital de la Cultura Catalana 2009.

D'esquerra a dreta: Ciro Lluca, regidor de Cultura de Figueres; Xavier Tudela, president de l'organització Capital de la Cultura Catalana; Santi Vila, alcalde de Figueres; Pere Vila, president del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, i Joan Manuel Soldevilla, comissari de Figueres 2009.

Primera sardana aèria de la història, a càrrec de Deambulants.

Capital de la Cultura Catalana Figueres 2009

altres dependències municipals, les entitats de la ciutat, persones a títol individual i per les complicitats establertes en tots els àmbits, per l'adhesió i il·lusió ciutadana entorn la capitalitat, no tenim cap mena de dubte que la Capital de la Cultura Catalana Figueres 2009 marcarà un abans i un després per a la ciutat, per a la cultura catalana i per a la nostra nació mil·lenària”.

Un cop acabats els parlaments de l'acte institucional es va iniciar la cercavila d'enginyers pels carrers del centre de la ciutat, a càrrec de la companyia Pipototal de Tolosa. Amb sortida de la plaça Josep Pla i arribada a la part alta de la Rambla, els artistes van fer les delícies de grans i petits amb els seus artilugis i focs artificials.

A les vuit del vespre es va enlairar, durant uns minuts, la primera sardana aèria de la història que, tot i que la companyia Deambulants només la va poder pujar a mitja alçada pel fort vent, va permetre visualitzar aquest espectacle únic a la història, seguit amb expectació pels ciutadans que omplien de gom a gom la rambla de Figueres.

La Capital de la Cultura Catalana (www.ccc.cat) s'adreça a tot el domini lingüístic i cultural català. Té com a objectius els de contribuir a ampliar la difusió, l'ús i el prestigi social de la llengua i cultura catalanes, incrementar la cohesió cultural dels territoris de llengua i cultura catalanes i, finalment, promocionar i projectar el municipi designat com a Capital de la Cultura Catalana, tant a l'interior com a l'exterior. El Parlament de Catalunya va donar el seu suport a la Capital de la Cultura Catalana, per unanimitat de tots els grups parlamentaris, l'any 2004. Fins ara, han estat elegides com a Capital de la Cultura Catalana: Banyoles 2004, Esparreguera 2005, Amposta 2006, Lleida 2007, Perpinyà 2008, Figueres 2009, Badalona 2010 i Escaldes-Engordany 2011.

Cercavila d'enginyers pels carrers del centre Figueres, en homenatge a Monturiol, a càrrec de la companyia Pipototal de Tolosa.

D'esquerra a dreta: Xavier Tudela; Antoni Martí, cònsol major d'Escaldes-Engordany, i Santi Vila, alcalde de Figueres, abans d'iniciar-se l'acte institucional d'inauguració de Figueres 2009.

Representants de l'organització Capital de la Cultura Catalana, del Comú d'Escaldes-Engordany i de Badalona a la Rambla de Figueres, després de la sardana aèria.

EL CONCERT "SARDANES PER AL MÓN" OBRE LES ACTIVITATS DE FIGUERES COM A CAPITAL DE LA CULTURA CATALANA 2009

El dissabte dia 10 de gener la ciutat de Figueres es va estrenar com a Capital de la Cultura Catalana 2009 amb el concert *Sardanes per al món*, a càrrec de la Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya, integrada per músics de la Principal de la Bisbal i l'Orquestra de Cambra de l'Empordà. El concert es va celebrar al Teatre "El Jardí", de la capital de l'Alt Empordà, ple de figuerencs orgullosos d'iniciar la sisena Capital de la Cultura Catalana de la història.

Aquest concert de la Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya va ser la segona actuació oberta al públic d'aquesta formació musical. La primera va ser a Girona. La Simfònica està formada per músics de la Principal de la Bisbal i l'Orquestra de Cambra de l'Empordà, que han unit el seu treball perquè prengui cos aquesta nova orquestra, inèdita, que combina l'experiència dels instruments de corda i que substitueix els instruments de vent de les tradicionals simfòniques pel so de la cobla.

Comparteixen la direcció de la Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya Francesc Cassú i Carles Coll, ara directors de La Principal de la Bisbal i l'Orquestra de Cambra de l'Empordà, respectivament.

La Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya interpretant el concert "Sardanes per al món" al Teatre "El Jardí" de Figueres.

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ VIRTUAL SOBRE MARIA ÀNGELS ANGLADA

L'exposició virtual *Maria Àngels Anglada, als deu anys de la seva mort* (www.quadernanglada.cat) es va presentar a la Biblioteca Fages de Climent de Figueres el divendres 23 de gener. És un dels actes commemoratius que amb motiu del desè aniversari de la mort de l'escriptora s'ha promogut en el marc de la programació de la capitalitat cultural. L'exposició virtual l'ha organitzat la Càtedra Maria Àngels Anglada, de la Universitat de Girona, que dirigeix la catedràtica de Filologia Llatina, Mariàngela Vilallonga.

El dia 14 de gener també es va celebrar la conferència "Els personatges de la narrativa de Maria Àngels Anglada", que va impartir Assumpció Heras i Mariona Geli, una de les filles de l'escriptora.

TAJADURA: L'ESFORÇ PER RECUPERAR LA HISTÒRIA

El Museu de la Tècnica de l'Empordà (MTE) va inaugurar el divendres 16 de gener l'exposició *Tajadura: l'esforç per recuperar la història*, una exposició que forma part dels actes de la Capital de la Cultura Catalana Figueres 2009. Més de 60 persones varen assistir a l'acte on hi intervingueren: Ciro Lluca (regidor de Cultura de Figueres); Joan Borrell (alcalde de Cadaqués); Lluís Illa (president de la Catequística); Josep Marés (conservador del MTE i comissari de l'exposició) i Juan Jesús Aznar (director del MTE).

L'exposició vol ser un doble homenatge. Per una banda, a la figura de Joan Manuel Tajadura Ijalba, investigador i modelista naval. Per l'altra, dins l'any que se celebra el 150è aniversari de l'avarament de l'"Ictíneu", a la figura de Narcís Monturiol. L'espai expositiu es divideix en dos grans blocs més un àmbit de transició. L'evocació d'un taller mitjançant fotografies de l'època i eines de calafat i de mestre d'aixa. Es reproduïx també el mateix taller de Joan Manuel Tajadura amb fotografies, eines i reproduccions de barques en diferents moments del procés de la seva fabricació. Un segon espai on s'evoca una platja amb diversos elements característics del mar (xarxes, gambines, remos, etc.). Integrat en aquest espai s'exposen diferents models de barques amb una fitxa informativa de cadascuna d'elles. L'exposició finalitza amb l'homenatge a Narcís Munturiol amb diferents reproduccions del submarí Ictíneu. L'exposició estarà oberta al públic fins el diumenge dia 1 de març. L'entrada és gratuïta i hi ha la possibilitat de realitzar visites guiades per a grups i escoles amb reserva prèvia.

LA DARRERA EDICIÓ DE L'ANY D'EL TEMPS DE TV3 ACOMIADA LA CAPITAL DE LA CULTURA CATALANA PERPINYÀ 2008 I DÓNA LA BENVINGUDA A FIGUERES 2009

L'espai d'*El Temps de TV3*, del vespre del 31 de desembre de 2008, presentat per Tomàs Molina, va acomiadar la Capital de la Cultura Catalana Perpinyà 2008 i va donar la benvinguda a la ciutat de Figueres, que aquest 2009 és la Capital de la Cultura Catalana.

Igualment com ja s'havia fet fa dos anys, quan el metereòleg Toni Nadal va acomiadar Amposta 2006 i va donar la benvinguda a Lleida 2007 i, ara fa un any, quan es va acomiadar a Lleida 2007 per donar la benvinguda a la Capital de la Cultura Catalana Perpinyà 2008, en la darrera edició d'*El Temps de TV3* del 2008 es va acomiadar la Capital de la Cultura Catalana de Catalunya Nord, connectant amb la càmera de Perpinyà i, posteriorment, es va donar la benvinguda a Figueres com a referent per a tot l'àmbit cultural i lingüístic català aquest any 2009.

La connexió amb la càmera de la ciutat que acomiada la Capital de la Cultura Catalana ha esdevingut una tradició en la darrera edició de l'any de l'espai *El Temps de TV3*.

Aproximadament, cinc-centes mil persones van seguir l'última edició d'*El Temps de TV3* de l'any 2008, presentada per Tomàs Molina des del Teatre Nacional de Catalunya, amb el fons de la Torre Agbar preparada per donar el canvi d'any.

Tomàs Molina acomiada la Capital de la Cultura Catalana Perpinyà 2008 i saluda a Figueres 2009.

Bureau Internacional de Capitals Culturals

OBERT EL PERÍODE DE PRESENTACIÓ DE CANDIDATURES PER A LA US CAPITAL OF CULTURE

El Bureau Internacional de Capitals Culturals ha obert, coincidint amb el relleu a la presidència dels Estats Units, el període de presentació de candidatures per a optar a la primera US Capital of Culture de la història. La Capital Cultural dels Estats Units d'Amèrica va ser presentada temps enrera a Washington DC pel president del Bureau, Xavier Tudela.

Poden aspirar a la designació de US Capital of Culture totes les ciutats dels EUA de més de cinquanta mil habitants i, també, les capitals dels 50 estats de la Unió, tot i que no arribin als cinquanta mil habitants, a més del DC.

La US Capital of Culture és una iniciativa que té com a objectius els de proveir un nou instrument de creació, promoció, difusió i participació de la cultura als EUA; contribuir a un millor coneixement de la cultura dels EUA en els propis Estats Units i a la resta del món; promocionar nacionalment i internacionalment les ciutats elegides com a US Capital of Culture i establir col.laboració amb els altres països o zones del món on existeix la iniciativa de la capital cultural, entre els quals l'àmbit lingüístic i cultural català.

El Bureau Internacional de Capitals Culturals agrupa la Capital Americana de la Cultura, la Capital Brasileira de la Cultura, la US Capital of Culture i la Capital de la Cultura Catalana. També està preparant altres projectes de creació de capitals culturals en diversos llocs del món.

Presentació de la USCC al National Press Club de Washington DC.

FIGUERES, ASUNCIÓN, SÃO LUÍS, LINZ, VÍLNIUS I JERUSALEM SÓN LES CAPITALS CULTURALS DEL 2009

El Bureau Internacional de Capitals Culturals (www.ibocc.org) informa de les capitals culturals de 2009.

En el cas de la Capital de la Cultura Catalana (www.ccc.cat), Figueres és el referent cultural per a tot el territori de l'àmbit lingüístic català, que inclou quatre estats europeus (Espanya, França, Andorra i Itàlia).

En el cas de la Capital Americana de la Cultura (www.cac-acc.org), Asunción (Paraguai) és el referent cultural dels països del continent americà durant 2009. Fins ara, han estat designades com a Capital Americana de la Cultura les següents ciutats: Mérida 2000 (Mèxic); Iquique 2001 (Xile); Maceió 2002 (Brasil); Ciutat de Panamá (Panamà) i Curitiba (Brasil) 2003; Santiago 2004 (Xile); Guadalajara 2005 (Mèxic); Córdoba 2006 (Argentina); Cusco 2007 (Perú); Brasília 2008 (Brasil), i Asunción 2009 (Paraguai).

En relació a la capital cultural nacional del Brasil, el cinquè país més poblat del món, la Capital Brasileira de la Cultura 2009 (www.capitalbrasileiradacultura.org) és São Luís (Maranhão). Aquesta ciutat serà la quarta capital brasilera de la cultura després d'Olinda 2006 (Pernambuco); São João del-Rei 2007 (Minas Gerais), i Caxias do Sul 2008 (Rio Grande do Sul).

Durant 2009 s'elegirà la primera capital cultural dels Estats Units d'Amèrica (www.culturalcapital.us). La US Capital of Culture és una iniciativa del Bureau Internacional de Capitals Culturals, que té la seva seu central a Barcelona, igualment com també ho són la Capital de la Cultura Catalana, la Capital Americana de la Cultura i la Capital Brasileira de la Cultura.

Pel que fa referència a la Capital Europea de la Cultura 2009 són les ciutats de Linz (Àustria) i Vílnius (Lituània), que relleven a Liverpool (Regne Unit) i Stavanger (Noruega), com a referents culturals del continent europeu.

Finalment, la Capital Cultural Àrab 2009 és Jerusalem, que ha rellevat a Damasco 2008. El 2010 serà el torn de Doha.

D'altra banda, Atenes (Grècia), que fou la primera Capital Cultural de la història l'any 1985, ha creat recentment, el Centre de Documentació de Capitals Culturals per a recopilar informació de les diferents capitals de la cultura que existeixen en el món. Aquest Centre s'obrirà oficialment aquest 2009.

EL GOVERN DEL REGNE UNIT ESTUDIA LA CREACIÓ DE LA CAPITAL BRITÀNICA DE LA CULTURA

Una vegada Liverpool ha finalitzat la seva Capital Europea de la Cultura 2008, que ha significat gairebé dos-cents milions euros d'ingressos per turisme, el govern britànic està estudiant la creació de la Capital Britànica de la Cultura, amb la voluntat que cada quatre anys una ciutat britànica sigui designada com a referent cultural del Regne Unit. L'estudi indica que el foment de les arts s'ha demostrat que serveix com un instrument de regeneració urbana i, alhora, la ciutat elegida tindria la oportunitat d'acollir esdeveniments que normalment es fan només a Londres.

La proposta inicial preveu que la primera Capital Britànica de la Cultura sigui el 2011, un any abans dels Jocs Olímpics de Londres. Al rebre el reconeixement nacional com a capital cultural, una ciutat del Regne Unit tindria la oportunitat de posar de relleu la seva capacitat creativa, el talent i l'entusiasme del seu poble, amb una clara projecció nacional i internacional, i canviar la percepció de la pròpia ciutat.

Patrocinadors

